

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/19/2014
Identifikačné číslo spisu:	4013200953
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:4013200953.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Zdenky Reisenauerovej, v právnej veci navrhovateľa K. bytom E., proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 4. novembra 2013, č. k. 23Sd/193/2013-25, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre zo 4. novembra 2013, č. k. 23Sd/193/2013-25 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 11. júla 2013 z r u š u j e a vec vracia odporkyni na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 11. júla 2013, ktorým odporkyňa podľa § 65 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zamietla žiadosť navrhovateľa z 21. júna 2013 o priznanie starobného dôchodku od 9. mája 2010. Súčasne navrhovateľovi právo na náhradu trov konania nepriznal.

Preskúmané rozhodnutie odporkyňa odôvodnila tým, že poistenec má nárok na starobný dôchodok ak bol poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek; keďže navrhovateľovi bol podľa potvrdenia Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže, útvaru sociálneho zabezpečenia zo 15. mája 2013 (ďalej len „potvrdenie GR ZVJS“) od 01. júla 2006 priznaný výsluhový dôchodok podľa § 38 a § 128 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Z. z.“) „a tento výsluhový dôchodok sa za výsluhový dôchodok iba považuje, avšak naďalej je starobným dôchodkom podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov“ (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“), a táto okolnosť vylučuje možnosť vzniku nároku na starobný dôchodok podľa § 65 zákona č. 461/2003 Z. z.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľovi bol od 01. júla 2006 priznaný výsluhový dôchodok v sume úhrnu starobného dôchodku vypočítaného podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. a prídavku k starobnému dôchodku vypočítaného podľa zákona č. 73/1998 Z. z., ktorá bola vyššia ako suma výsluhového dôchodku. Z toho vyvodil záver, že navrhovateľovi bol priznaný starobný dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb., ktorý sa za výsluhový dôchodok len považuje - vznik nároku na starobný dôchodok a jeho výplatu podľa zákona č. 100/1988 Zb. súčasne vylučuje možnosť vzniku nároku na starobný dôchodok podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a navrhovateľ má možnosť požiadať o zvýšenie už priznaného starobného dôchodku za obdobie dôchodkového poistenia po 31.12.2003 príslušný útvar GR ZVJS.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Trval na tom, že mu vznikol nárok na starobný dôchodok od Sociálnej poisťovne a že mu neboli pre výšku dôchodku započítané roky štúdia na odbornom učilišti ČKD Blansko od 1. júna 1966 do 30. júna 1969.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a rozhodnutie odporkyne bez pojednávania v súlade s § 250ja ods.2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Je nepochybné, že navrhovateľ vykonával službu príslušník Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „policajt“) od 01.06.1980 do 30.06.2006. Ako doba výkonu služby v 1. kategórii funkcií mu v súlade s § 130 ods.1 v spojení s § 129 zákona č.100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov bola zhodnotená doba služobného pomeru v rozsahu 28 rokov - od 01.06.1980 do 31.12.1999 (19 rokov a 214 dní), doba základnej vojenskej služby od 01.10.1971 do 27.09.1973 (1 rok a 362 dní) v 1. kategórii funkcií v rozsahu 21 rokov a 211 dní. Na účely výsluhového dôchodku mu podľa potvrdenia GR ZVJS bola zhodnotená aj doba služby od 01.01.2000 do 30.06.2006 (v III. pracovnej kategórii) v rozsahu 5 rokov a 180 dní.

Podľa § 65 ods.2 zákona č.461/2003 Z. z. o sociálnom poistení dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 132 ods.1 písm. a) v spojení s § 129 zákona č.100/1988 Zb. vojak z povolania má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií.

V zmysle §14 ods.4 zákona č.100/1988 Zb. ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 1. januárom 2000 hodnotí služba vojakov z povolania (§ 129), t.j. aj príslušníkov zborov nápravnej výchovy (neskôr Zboru väzenskej a justičnej stráže), zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ak nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti tohto zákona. Služba zaradená do I. kategórie funkcií sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b) až h).

Navrhovateľovi nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb., keďže vek 55 rokov nedovršíl pred dňom 01.07.2002, počnúc ktorým sa ustanovenie § 132 tohto zákona na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužíje.

Podľa § 175 zákona č.100/1988 Zb. i § 274 zákona č.461/2003 Z. z. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie alebo služby I. a II. kategórie funkcií sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Keďže navrhovateľ do 31.12.1999 vykonával službu zaradenú do I. kategórie funkcií viac ako 20 rokov, v súlade s § 175 zákona č.100/1988 Zb. a § 274 zákona č.461/2003 Z. z. mu zostal zachovaný nárok na

starobný dôchodok dovŕšením veku 55 rokov.

Navrhovateľ sa narodil XX.XX.XXXX. Dôchodkový vek 55 rokov podľa § 65 ods. 2 v spojení s § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. a § 175 zákona č.100/1988 Zb. dovŕšil dňom XX.XX.XXXX. Uvedený dôchodkový vek napokon vyplýva aj z rozhodnutia GR ZVJS z 13.07.2006, ktorým bol navrhovateľovi priznaný výsluhový dôchodok. Navrhovateľovi teda nemohol vzniknúť nárok na starobný dôchodok podľa právnych predpisov platných do 31.12.2003.

Z uvedených dôvodov je nesprávny záver odporkyne i krajského súdu, že navrhovateľ dovŕši dôchodkový vek až dňom dovŕšenia veku 62 rokov.

Podľa § 65 ods.1 zákona č.461/2003 Z. z. poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

Podľa § 255 ods.1 zákona č.461/2003 Z.z. za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 1. januárom 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 255 ods.5 zákona č.461/2003 Z.z. za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Nebolo sporné, že navrhovateľovi bol priznaný výsluhový dôchodok podľa zákona č.328/2002 Z. z., teda že obdobie výkonu služby získal v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok. Z ustanovenia § 255 ods.5 zákona č.461/2003 Z. z. však súčasne vyplýva, že za obdobie dôchodkového poistenia na účely nároku na dôchodok zo všeobecného systému sociálneho poistenia sa nepovažujú len doby služby policajta.

Zo žiadneho ustanovenia zákona o sociálnom poistení nevyplýva, že by sa poistencovi, ktorému bol priznaný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu, nemali pre nárok na starobný dôchodok hodnotiť ostatné doby dôchodkového poistenia (doby tzv. civilného zamestnania).

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľ v dobe od 01.06.1966 do 30.06.1969 študoval na odbornom učilišti ČKD Blansko a v obdobiach od 04.07.1969 do 30.08.1970, od 05.01.1971 do 31.05.1980 a od 2.11.2006 pracoval v tzv. „civilnom sektore“.

Pokiaľ odporkyňa navrhovateľovi nehodnotila dobu štúdia a doby zamestnania v tzv. „civilnom sektore“, lebo podľa jej názoru tieto doby boli navrhovateľovi zhodnotené pre nárok na výsluhový dôchodok (tento názor si osvojil aj krajský súd), taký záver nie je ničím podložený.

Z rozhodnutia GR ZVJS číslo: GR ZVJS-13729/33-06 z 13.07.2006 totiž nevyplýva, že by navrhovateľovi boli na posúdenie nároku na výsluhový dôchodok zhodnotené aj doby civilného zamestnania. Vyplýva z neho len to, že výsledná suma výsluhového dôchodku nesmie byť nižšia ako suma starobného dôchodku s prídavkom k tomuto dôchodku.

Je nesporné, že navrhovateľovi bol od 01.07.2006 priznaný výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z., keďže splnil podmienku trvania služobného pomeru najmenej 15 rokov (§ 38 ods.1 uvedeného zákona).

Spôsob výpočtu sumy výsluhového dôchodku policajta je upravený v § 39 ods.1 zákona č.328/2002 Z.z.

V zmysle § 128 zákona č.328/2002 Z. z. suma výsluhového dôchodku policajta, na ktorý vznikne nárok v období po účinnosti tohto zákona do 31. decembra 2010, nesmie byť nižšia ako suma starobného dôchodku s prídavkom k tomuto dôchodku, na ktorý by vznikol nárok v tomto období podľa predpisov pred účinnosťou tohto zákona v sume určenej podľa predpisov pred účinnosťou tohto zákona.

Podľa Oznámenia GR ZVJS z 28.06.2013 na účely výsluhového zabezpečenia boli navrhovateľovi ako doba trvania služobného pomeru zhodnotené doby od 01.10.1971 do 27.09.1973 a od 01.06.1980 do 30.06.2006.

Z rozhodnutia o priznaní výsluhového dôchodku vyplýva, že na účely nároku na tento dôchodok (§ 38 ods.1) a výpočtu jeho sumy podľa § 39 ods.1 zákona č. 328/2002 Z. z. bolo navrhovateľovi zhodnotených 28 rokov služobného pomeru. Keďže výška výsluhového dôchodku, vypočítaná podľa § 39 ods.1 zákona č. 328/2002 Z. z. bola nižšia ako úhrn sumy starobného dôchodku (vypočítaného podľa zákona č. 100/1988 Zb). a sumy prídavku k starobnému dôchodku (vypočítaného podľa zákona č. 73/1998 Z. z.), v súlade s § 128 zákona č. 328/2002 Z. z. bol mu výsluhový dôchodok priznaný v sume uvedeného úhrnu starobného dôchodku a prídavku k dôchodku.

Z ustanovení § 38, § 39 a § 128 ods.1 zákona č.328/2002 Z. z. vyplýva, že nemožno stotožňovať dobu pre vznik nároku na výsluhový dôchodok (trvanie služobného pomeru v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok) a spôsob určenia sumy výsluhového dôchodku.

Z uvedeného je zrejmé, že navrhovateľovi rozhodnutím GR ZVJS nebol priznaný starobný dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb. Bol mu priznaný výsluhový dôchodok; iba výška výsluhového dôchodku bola odvodená od výšky úhrnu starobného dôchodku a prídavku k tomuto dôchodku podľa skorších predpisov.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie podľa § 250j ods. 2 písm. a) a b) O.s.p.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne rozhodnúť o nároku navrhovateľa na starobný dôchodok znova, pričom je viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 4 O.s.p.).

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo úspešný navrhovateľ náhradu trov konania neuplatnil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.